

Україна в роки Першої світової війни

Приналежність до різних блоків.

Напередодні Першої Світової Україна опинилася у складі двох ворогуючих блоків : Антанти та Троїстого Союзу. 9 українських губерній перебували у складі Російської Імперії, яка була членом Антанти. Натомість, Західна Україна(Галичина, Буковина, Закарпаття) перебували в складі Австро-Угорщини, яка була членом Троїстого Союзу. Варто нагадати, що Антанта складалася з Британії, Франції, Російської Імперії, а згодом до їхньої коаліції приєдналося ще понад 20 держав. Базовими країнами Троїстого Союзу були Османська Імперія, Німеччина, Австро-Угорщина та Болгарія. Тож згодом союз став Четверним, і за визначенням туди входили Центральні держави.

Територіальні зазіхання.

Австро-Угорщина хотіла приєднати Волинь та Поділля, що були до неї найближче розташовані. Російська Імперія поширювала імперські зазіхання на території Західної України(Галичину, Буковину та Закарпаття). Німеччина як країна агресор розглядала захоплення півдня та східної частини України: зручні стратегічні порти, територія максимального вирощування зерна та розташування корисних копалин.

Ставлення українців до війни.

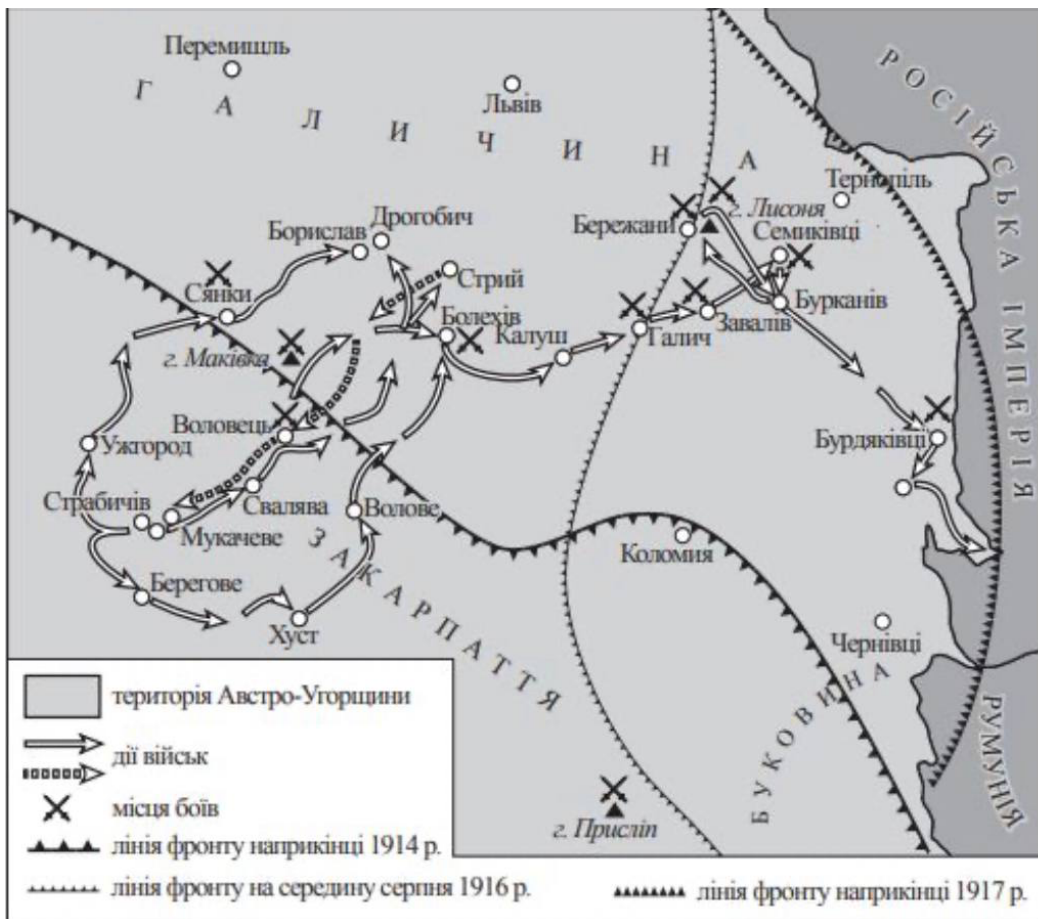
На початку війни лідерам українських національних сил довелося визначити та окреслити власну позицію. Формально діячі приймали позиції тієї країни на території якої проживали. Однак, яскраві українські патріоти, які найбільш свідомо ставилися до питання переїжджали на іншу територію. Володимир Винниченка війну засудив. Організація ТУП у декларації «Наша позиція» закликала до нейтралітету дослівно, сформулювавши свою позицію:

«Жодна з воюючих сторін не може викликати ні співчуття, ні розуміння, ні засобами, ні методами боротьби». Юнацька спілка з Харкова, навіть, перебуваючи на землях, які тоді контролювала Російська Імперія виступала за її поразку.

1 серпня 1914 року у Львові свідомі українці на чолі з Костем Левицьким заснували Головну Українську Раду, також відому як ГУР. Ця організація виступала за самостійність України через тотальну підтримку Австро-Угорщини. ГУР бачила Україну самостійною на тих землях, що до війни належали Російській Імперії. Землі Західної України згідно з Маніфестом ГУР повинні були отримати автономію та бути об'єднані в окремий коронний край, за умови збереження

Австро-Угорщини. Автономія мала бути національно-територіальною.

Слід наголосити, що саме ГУР через декілька днів після офіційного заснування стала ініціатором заснування Легіону Українських Січових Стрільців. Легіон УСС воював на боці Австро-Угорщини та провів низку вагомих військових операцій. Серед них: бій за Ужоцький перевал у Карпатах у 1914 році, бойове хрещення у боях за гору Маківка у 1915 та бій за гору Лисоня у 1916. На карті Ви можете побачити бойовий шлях Легіону УСС:

Першим очільником Легіону був Михайло Галущинський, згодом організацію очолив Василь Вишиваний (справжнє ім'я Вільгельм фон Габсбург-Лотринген, архікнязь з династії Габсбургів). Загалом на боці австро-угорської армії воювало близько 300 тисяч українців, включно з Легіоном УСС.

4 серпня 1914 року у Львові група емігрантів з Наддніпрянщини заснувала Союз Визволення України (СБУ), Лідрами-засновниками були: ідеолог українського інтегрального націоналізму - Дмитро Донцов та Андрій Жук. СБУ виступала за те, щоб Україна була незалежною та мала вигляд конституційної монархії.

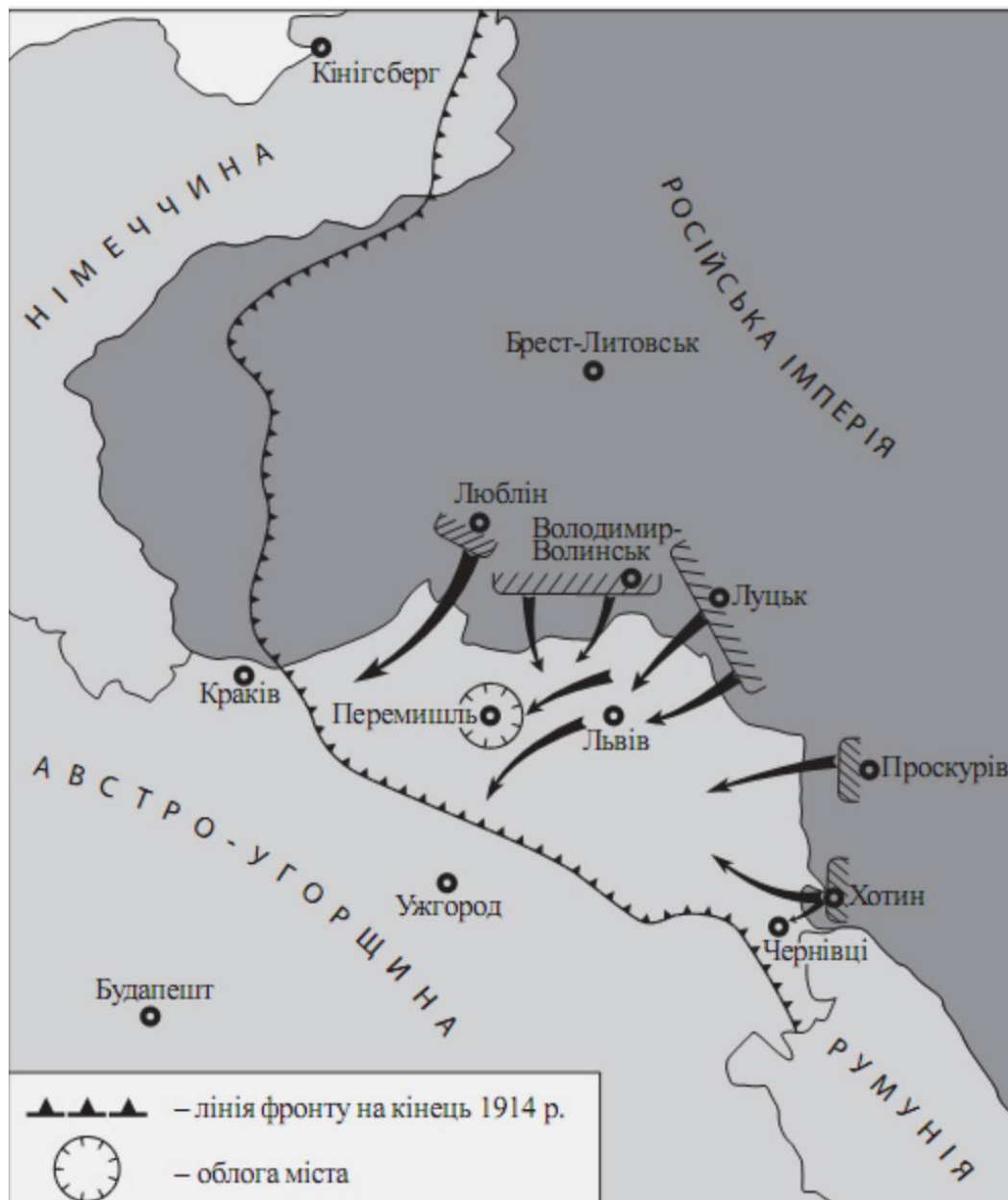
У 1915 - ГУР та СБУ об'єднуються у Загальну Українську Раду (ЗУР) у місті

Відень. Проте СВУ проводила окрему роботу:

1. Проводила лекції з історії України
2. Видавала пресу та брошури
3. Налагоджувала відносини з Четверним Союзом
4. Формувала з українців органи місцевої адміністрації
5. Визволяла полонених українців з військових таборів(80 тисяч українців визволив Скоропіс-Йолтуховський)

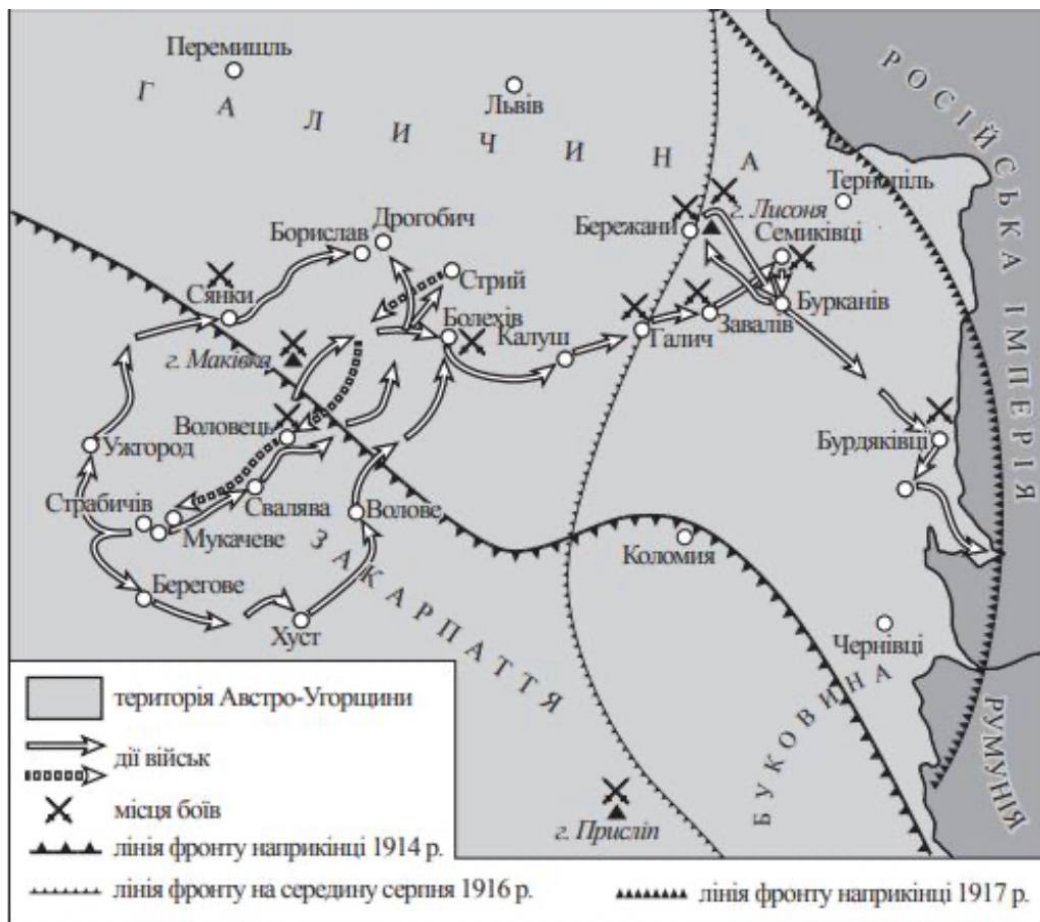
Воєнні дії :

У 1914 році відбулася Галицька битва, наслідком якої стала окупація Російською Імперією Галичини та Буковини. На окупованих територіях створили Галицько-Буковинське генерал-губернаторство. Його очолив українофоб граф Бобринський. На окупованій росіянами території було знищено абсолютно всі прояви українського національного життя: закрито школи, журнали, партії, видання - абсолютно все, що можна було описати як українське. Митрополита УГКЦ Андрея Шептицького та історика Михайла Грушевського було заслано до Сибіру. Помітку росіян на окупованій території назвали «Європейський Скандал». Тоді міжнародна спільнота наполягла на заміні Бобринського на Дмитра Дорошенка. Далі буде карта Галицької битви:

1915 - контрнаступ австро-угорських військ на Галичині, відвоювали росіян окуповані території та прибрали окупаційну адміністрацію
 У 1916 відбувся контрнаступ військ Російської імперії на Південно-Західному напрямку фронту(відомий як Брусиловський прорив). Детально Ви зможете розглянути лінії пересування фронту на картах, які я додам нижче. Наступ на фронті був достатньо потужним, уся лінія фронту була зсунута на 150-200 км. Однак., досить швидко в Російській Імперії почалася революція та вона достроково вийшла із війни.

Головним наслідком війни для України стало падіння двох світових імперій, які до цього володіли нашими землями. І укрїнці використали це як шлях до державотворення.

Презентація 1 до теми Перша світова війна в Україні

<https://docs.google.com/presentation/d/1U1rS90m0Q-iP6A0z3doEZ2G-CAwfNyfi/edit#slide=id.p5>

Презентація 2 до теми Перша світова війна в Україні:

<https://www.slideshare.net/TatianaBus/ss-55430890>

Тест до теми: Перша світова війна в Україні